

הגדת טו בשבט

גני הילדים, בית דניאל

שם הילד:

ט"ו בשבט

ט"ו בשבט, ט"ו בשבט,
חג היום לגן,
חג לפרח, חג ליער,
חג לכל אילן.

כך הולכים / שנהר, אדמון

כך הולכים השותלים,
רון בלב ואת ביד,
מן העיר ומן הכפר,
מן העמק מן ההר.
בט"ו בשבט.



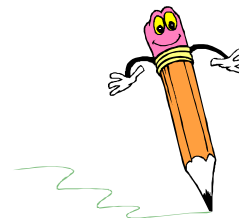
מה נשתנה סדר ליל ט"ו בשבת מסדר ליל פסח?

שבסדר ליל פסח אנו אוכלים מצות -
הלילה הזה כולו פירות .

שבסדר ליל פסח אנו שותים יין בצבע אחד -
הלילה הזה היינות בצבעים שונים.

שבסדר ליל פסח אנו מספרים ביציאת
מצרים –
הלילה הזה אנו מספרים על יופייה של
הארץ ומשבחים את פירותיה.

הלילה נשתה ארבעה כוסות של יין לבן ויין
אדום, כל כוס נקדיש לעונה אחרת.





כוס ראשונה –

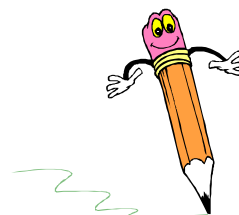
נמזוג כוס ראשונה של יין לבן.

היין הלבן מסמל את עונת הסתיו ואת ראשית החורף.
השמש נחלשת, השמים מתכסים בעננים, העצים
בשלכת והיום מתקצר.
נרים את הכוס ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

כל הגן לבש לבן / ח"נ ביאליק

כל הגן לבש לבן, תכלת וארגמן,
יום הולדת לאילן כל פרח רן.
במחול יצאו כלנית, כרכום
כי לכל בן מלך חג מועד היום
גם צבר אפילו פה היום ירקוד
והברוש יריע עוד!!!



תפוחים ותמרים – בפירות אלה אנו אוכלים את הפרי
ואילו את הגלעין טומנים וממנו יצמח עץ חדש.

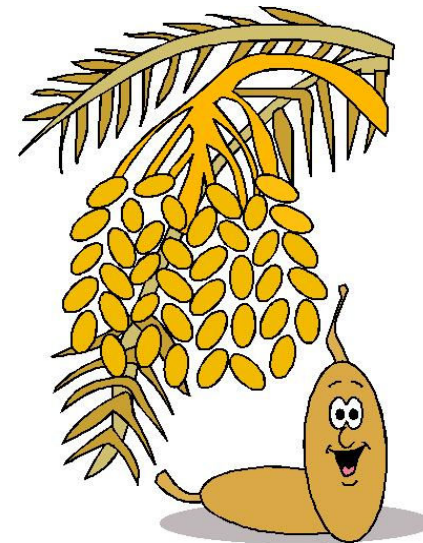
נרים את התמר והתפוח ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ.

צדיק כתמר

צדיק כתמר יפרח,

כארז בלבנון ישגה. (תהילים צב)



כוס שניה -

נמזוג כוס שניה של יין לבן ומעט יין אדום.
ליין הלבן הוספנו מעט אדום. כבר בחורף הקר ובטבע
הרדום מתגלים סימנים קטנים להתעוררות, לבלוב
העצים ולפריחה.
נרים את הכוס ונברך.

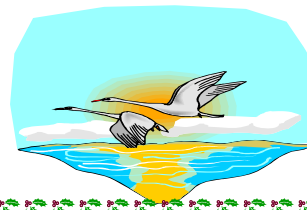
ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

השקד - פרי זה שאני אוכלים קליפתו נזרקת ותוכו
נאכל.
נרים את השקד ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ.

השקדייה / דושמן, רבינא

השקדייה פורחת מבשרות את בוא החג,
ושמש פז זורחת, ט"ו בשבט הגיע חג לאילנות.
ציפורים מראש כל גג



עץ / דתיה בן דור

פעם שאלתי עץ :
עץ איך זה להיות עץ?
אתה בוודאי מתלוצץ
אמר העץ
לא ולא אמרתי
ברצינות גמורה
זה טוב או רע?
רע?! תמה עץ. מדוע?
ולא איכפת לך שאתה תקוע כל
השבוע?
אינני תקוע
אני הרי נטוע
ולא מתחשק לך לפעמים
ללכת לבקר חברים,
או לראות מה נשמע במקומות
אחרים?

אין צורך לנווד ונוע.
ציפורים מזמרות לי באופן קבוע.
פרפרים נושקים לי,
מלטפת הרוח,
ולנגד עיני כל האופק פתוח.
ובלילה, כשכולם ישנים אז מה?
בלילה אני מאזין לדממה
ושומע
איך נושמת האדמה,
איך פירות מבשילים,
איך יורדים הטללים.
ובתוך ענפי ישנים גוזלים
ואני שומר על שנתם.
אני אוהב אותך – אמרתי
והלכתי אל גני
ונטעתי לי עץ
מול חלוני.

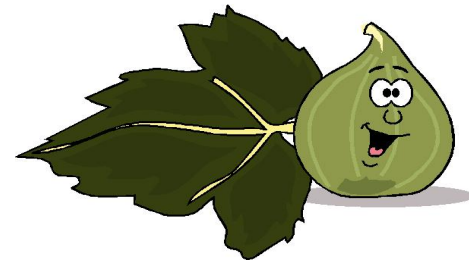
כוס שלישית -

נמזוג כוס שלישית חצייה יין לבן וחצייה יין אדום.
כמות היין האדום הולכת וגדלה כשם שעצמת השמש
באביב הולכת וגדלה. הטבע מתעורר משנתו, שלל
צבעים נראים בשדות ובגנים.
נרים את הכוס ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

צימוקים ותאנים - בפירות אלה אנו אוכלים את הפרי
כולו, כמו שהוא.
נרים את הצימוקים והתאנים ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ.



ולס להגנת הצומח / נעמי שמר

כבר פורחים נרקיסים בשמורת הטבע, מרבדים נפרשים בשמורת החוף. כלנית וכרכום אלף גון וצבע, והחוק שאומר: כאן אסור לקטוף. רק עלי אין החוק משגית, רק עלי אין החוק שומר, לו היו לי עלי גביע אז היה מצבי אחר. ציפורים נודדות כבר דוגרות בסלע, אילנות נדירים נשמרים לחוד, איילות נבהלות מסתכלות בשלט בו כתוב בפירוש שאסור לצוד. רק עלי עוד לא שמו שלט, מסביב אין לי כל גדר, לו הייתי נאמר איילת אז היה מצבי אחר.

אדוני היזהר, אל תיגע באיריס, צבעוני ההרים הוא מחוץ לתחום. כל גבעה נישאה בשולי העיר היא שטח בר מגודר ואזור רשום. אז אני לפעמים חושבת כי היה זה אולי רצוי לו הייתי נרקיס או רקפת או אפילו איזה בן חצב מצוי. הסתכלו מה שקורה לי בדרך כל אחד עובר, חוטף, קוטף קולע לו זר, לו הייתי חיה או פרח אז היה מצבי אחר.

כי תבואו אל הארץ

כי תבואו אל הארץ
ונטעתם כל עץ מאכל
ונתן העץ פריו
והארץ יבולה

עת לנטוע אילנות
עת לנטוע ולבנות



כוס רביעית –

נמזוג כוס רביעית כולה יין אדום.
יין אדום בלבד כמו דמדומי השמש בקיץ.
נרים את הכוס ונברך.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

חרוב

חוני המעגל היה הולך בדרך. ראה אדם נוטע
חרוב. אמר לו: החרוב לכמה שנים טוען פרי?
אמר לו: לשבעים שנה. אמר לו: כלום יודע אתה
שתחיה שבעים שנה? ענה לו: אנוכי מצאתי את
העולם מלא בחרובים: כמו שנטעו אבותיי לי,
אטע אני לבני.

(תלמוד בבלי, מסכת תענית, כ"ג, ע"א)

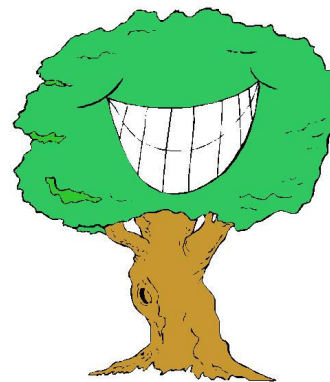
הטיול הקטן

לטיול יצאנו , כלנית מצאנו על גבעת הדשא במערב.
אל ההר עלינו את הים ראינו ומשם ירדנו בדהרה.
צב זקן פגשנו בדרך בית ענקי החזיק על גב.
בתהלוכה נהדרת אלף נמלים נשאו חגב.
בשלולית המים שמנו ת' רגלים על החוף ישבנו בתוך
סירה.
בחלקת אספסת רצנו בתופסת כל הלטאות נבהלו
נורא.
באנו בשורה אל הכרם, רוח סערה וענף נשבר,
שמה בין תלי חפרפרת אלף רקפות כל אחד ספר.



ארץ ישראל שלי

ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת
מי בנה ומי נטע כולנו ביחד
אני נטעתי עץ בארץ ישראל
אז יש לנו עץ בארץ ישראל.
ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת
מי בנה ומי נטע כולנו ביחד
אני בניתי בית בארץ ישראל
אז יש לנו בית ויש לנו עץ בארץ ישראל.
אני סללתי כביש בארץ ישראל
אז יש לנו בית ויש לנו עץ ויש לנו כביש בארץ ישראל.
אני הקמתי גשר בארץ ישראל
אז יש לנו בית ויש לנו עץ ויש לנו כביש ויש לנו גשר
בארץ ישראל.



ששה בשקיק אחד/לזין

קיפניס

מעשה בשקיק,	אני תמר-תמרוני!	אני שקד-שקדוני!
שקוף, דקיק,	אפשר להיכנס?	אני תמר-תמרוני!
שעף עם הרוח	בבקשה!	אני חרוב חרובוני!
בעד החלון הפתוח,	קפץ ונכנס פנימה.	ואת מי?
ובדרך הכרם		
שכב לנוח.	בא חרוב דק ארוך,	אני הגברת
	משקשק-תוך-תוך:	תאנה גרגרת!
בא שקד- שקדן	דפיק-דפק-דפיק!	אפשר להיכנס?
צהבהב, זהבהב	מי שם בשקיק?	בבקשה!
ודפק:	אני שקד-שקדוני!	קפצה ונכנסה פנימה.
דפיק דפק דפיק!	אני תמר-תמרוני!	
מי שם בשקיק?	ואתה מי?	הלכה ובאה בנה
אין קול ואין עונה.		חומה רעננה:
קפץ ונכנס פנימה.	אני חרוב חרובוני!	דפיק-דפק-דפיק!
	אפשר להיכנס?	מי שם בשקיק?
בא אדמוני	בבקשה!	אני שקד-שקדוני!
מר תמר,	קפץ ונכנס פנימה.	אני תמר-תמרוני!
דפק על השקיק ואמר:		אני חרוב חרובוני!
דפיק דפק דפיק!	הלכה ובאה גברת	אני גברת-גרגרת!
מי שם בשקיק?	תאנה גרגרת,	ואת מי?
אני שקד-שקדוני,	והיא דופקת ואומרת:	
	דפיק דפק דפיק!	אני בנה רעננה!

ואתה מי?
בבקשה!
קפצה ונכנסה פנימה.
את כל המגדנות
הוא הריק.
אפשר להיכנס?

בא תפוז הדור,
מתגלגל כמו כדור:
דפיק-דפק-דפיק!
מי שם בשקיק?
אני שקד-שקדוני!
אני תמר-תמרוני!
אני חרוב חרובוני!
אני גברת-גרירת!
אני בננה רעננה!
ואתה מי?

אני תפוז הדור!
אפשר להיכנס?
בבקשה!
קפץ ונכנס פנימה,
מלא את כל השקיק.

השכים בבוקר גילי
הקט,
לברך את השקדייה
בט"ו - בשבט.

שנים עשר הירחים / נעמי שמר

באיר הכל צמח	בתשרי נתן הדקל
ובסיוון הבכיר	פרי שחום נחמד
בתמוז ואב שמחנו	בחשוון ירד יורה
אחר קציר	ועל גגי רקד

תשרי, חשוון, כסלו, טבת	בכסלו נרקיס הופיע
עברו חלפו ביעף	בטבת ברד
גם שבט, אדר ניסן אייר	ובשבט חמה הפציע ליום אחד
סיוון תמוז ואב	באדר עלה ניחוח מן הפרדסים
ובבא אלול אלינו	בניסן הונפו בכוח כל החרמשים
ריח סתיו עלה	
והתחלנו את שירנו	
מהתחלה	

וידוי / רבני התנועה ליהדות מתקדמת

אפפנו	את עולמך בערפל, עשן ופיח.
בזבזנו	אוצרות הטבע שקבלנו בפיקדון.
גזלנו	נופם של מרחבי רקיע בבניה מכוערת.
דלדלנו	את אוכלוסיית חיות הבר ברשלנותנו.
הפרנו	את ברית האיזון בין האדם לטבע.
ויתרנו	על איכות חיים ראויה לילדנו.
זיהמנו	ימים, נהרות ואגמים ברעל חמדנותנו.
חיררנו	את מעטפת האוזון החובקת עולמנו.
טימאנו	מקורות מים חיים במי שפכינו.
יצרנו	הררי אשפה וזבל בחצרנו ובמדבר.
כרתנו	יערות העד תמורת רווח קצר מועד.
לכלכנו	אתרי טבע ונוף, חופים, נתיבות ופסגות.
משכנו	את עתיד עולמך תוך אדישות וחוסר חזון.
ניצלנו	עד תום את מתנות הטבע באנוכיותו.
סיכנו	את קיום העולם בנשק גרעיני.
עקרנו	ציפורים ממחוזות קינון וממסלולי נדידתן.
פצענו	מדרונות הרים במחצבות אבן.

צערנו אותך ואת בריותך בחוסר אחריותנו.
קטפנו פרחי בר והם אבדו ואינם.
רמסנו ברגל רמה שדה וניר.
שרפנו עצי יער על מזבח שנאתנו.
תעשנו במחיר איכות אוויר ומים.

לשנה הבאה בסביבה ירוקה

שיר לאהבה

יחד לב אל לב, נפתח
ונראה את האור
שבשמיים
יחד לב אל לב נפתח
בתקווה לאהבה

איך שהלב נפתח
חובק את העולם
ובקריאה גדולה
נשיר לאהבה

אמרו הכל אפשר
זה לא מאוחר.
השחר כבר עלה
זמן לאהבה.





תם סדר ט"ו

בשבט